

SELETUSKIRI

maeluministri määruse „Põllumajandusministri määruste muutmine” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse veterinaarkorralduse seaduse § 2¹ lõike 4, § 19 lõike 5, loomatauditõrje seaduse § 6 lõike 4, § 7 lõike 2, § 13 lõike 5, § 29³ lõike 3, § 41 lõigete 1 ja 3 ning § 43 lõike 2, söödaseaduse § 25 lõike 4, loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi seaduse § 10 lõike 2 ning Vabariigi Valitsuse seaduse § 42 lõike 1 alusel.

Määruse võib tinglikult jagada kaheks pooleks. Esimeses pooles (§-d 1– 22) on koondatud loomatervise nõudeid sisaldavad määrused, millest maavalitsuste reformist tulenevalt on välja jäetud sätted, mis olid seotud maavanema institutsiooniga, ning milles muudetakse Veterinaar- ja Toiduameti kohalikke asutusi käsitlevaid sätteid. Neid sätteid muudetakse selliselt, et praegused Veterinaar- ja Toiduameti kohalike asutuste ülesanded pannakse kas Veterinaar- ja Toiduametile või Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorile. Määruse teises pooles (§-d 23–38) muudetakse Veterinaar- ja Toiduameti ja tema kohalike asutuste põhimääruste sätteid, mis käsitlevad maavanema ülesandeid.

Määrus jõustub koos „Maavalitsuste tegevuse lõpetamisest tuleneva Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadusega”, mis jõustub 1. jaanuaril 2018. aastal.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Maaeluministeeriumi toiduohutuse osakonna loomatervise büroo peaspetsialist Eva Peegel (tel 625 6546, eva.peegel@agri.ee) ja personaliosakonna nõunik Leiti Tulf (tel 625 6166, leiti.tulf@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Arvo-Mart Elvisto (tel 625 6151, arvo-mart.elvisto@agri.ee). Keeleliselt toimetas eelnõu sama osakonna peaspetsialist Leeni Kohal (tel 625 6165, leeni.kohal@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb 39 paragrahvist.

Eelnõuga muudetakse põllumajandusministri 5. augusti 2003. a määrust nr 78 „Aujeszky haiguse tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 18. veebruari 2000. a määrust nr 5 „Laboratooriumide poolt teatamiskohustusliku ja registreerimiskohustusliku loomataudi kahtlusel või diagnoosimisel esitatava teatise vormi- ja sisunõuded ning esitamise kord”, põllumajandusministri 27. veebruari 2008. a määrust nr 16 „Lammaste ja kitsede brutselloosi tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 10. märtsi 2010. a määrust nr 23 „Lammaste katarraalse palaviku tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 25. juuni 2007. a määrust nr 111 „Lindude gripi tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 22. detsembri 2009. a määrust nr 134 „Loomatauditõrje toimingute tegemisel veterinaararsti osalemise tasu määrad ja veterinaararstile tasu maksmise kord”, põllumajandusministri 20. novembri 2000. a määrust nr 67 „Marutaudi tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 5. augusti 2003. a määrust nr 79 „Newcastle'i haiguse tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 3. oktoobri 2002. a määrust nr 73 „Põllumajanduslindude aretuse eesmärgil pidamiseks ning haudemunade ja ööpäevaste tibude turustamise eesmärgil tootmiseks kasutatava loomakasvatushoone või- rajatise, seal lindude

pidamise ning haudemunade ja ööpäevaste tibude tootmise veterinaarnõuded”, põllumajandusministri 20. mai 2013. a määrust nr 39 „Salmonellooside tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 22. mai 2002. a määrust nr 37 „Sea või veise sperma kogumiseks ja säilitamiseks kasutatava loomakasvatushoone või -rajatise ning seal sea või veise pidamise, sealhulgas sea või veise sperma kogumise ja säilitamise, veterinaarnõuded”, põllumajandusministri 23. novembri 2004. a määrust nr 179 „Sigade klassikalise katku ja sigade Aafrika katku tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 23. jaanuari 2007. a määrust nr 4 „Suu- ja sõrataudi tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 17. veebruari 2006. a määrust nr 25 „Teatud loomataudide tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 13. augusti 2008. a määrust nr 85 „Veeloomataudide tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 21. juuli 2004. a määrust nr 120 „Veiste brutselloosi tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 28. veebruari 2007. a määrust nr 17 „Veiste enzootilise leukoosi tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 23. aprilli 2004. a määrust nr 61 „Veiste tuberkuloosi tõrje eeskiri”, põllumajandusministri 13. augusti 2008. a määrust nr 86 „Veterinaarnõuded vesiviljelusloomade liikumise ning vesiviljelusloomade ja neilt pärinevate loomsete saadustega kauplemise kohta”, põllumajandusministri 20. detsembri 2007. a määrust nr 161 „Veterinaartõendile kantavad andmed”, põllumajandusministri 11. novembri 2010. a määrust nr 108 „Volitatud veterinaararsti volituse raames osutatavate teenuste tasu määrad ja tasustamise kord”, põllumajandusministri 4. märtsi 2004. a määrust nr 19 „Üksnes hobuse, lamba või kitse sperma kogumiseks ja säilitamiseks kasutatava loomakasvatushoone või -rajatise ning seal hobuse, lamba või kitse pidamise, sealhulgas hobuse, lamba või kitse sperma kogumise, säilitamise, töötlemise ja väljastamise veterinaarnõuded, samuti lamba või kitse sperma kogumiseks, säilitamiseks, töötlemiseks ja väljastamiseks kasutatava muu ettevõtte veterinaarnõuded”, põllumajandusministri 13. juuni 2007. a määrust nr 91 „Veterinaar- ja Toiduameti põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 93 „Harjumaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 94 „Hiiumaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 95 „Ida-Virumaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 96 „Jõgevamaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 97 „Järvamaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 98 „Läänemaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 99 „Lääne-Virumaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 100 „Põlvamaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 101 „Pärnumaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 103 „Raplamaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 102 „Saaremaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 104 „Tartumaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 105 „Valgamaa Veterinaar keskuse põhimäärus”, põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 106 „Viljandimaa Veterinaar keskuse põhimäärus” ning põllumajandusministri 14. juuni 2007. a määrust nr 107 „Võrumaa Veterinaar keskuse põhimäärus”.

Põllumajandusministri määruste muudatused saab jagada tinglikult kaheks. Esmalt muudetakse määrustes seoses maavalitsuste reformiga sätteid, mis reguleerivad maavanema tegevust. Seadustes, mille alusel on antud määrused, mida selles eelnõus muudetakse, on muudatused tehtud ja jõustuvad 1. jaanuaril 2018. Nüüd tehakse samad muudatused ka määrustes. Seoses maavalitsuste reformiga pannakse teatud ülesanded, mis enne olid maavanema pädevuses, edaspidi Veterinaar- ja Toiduameti peadirektori ülesanneteks. Mõned ülesanded, mille puhul ei ole oluline, et neid täidab peadirektor, on jäetud Veterinaar- ja

Toiduameti üldisesse pädevusse. Sel juhul on Veterinaar- ja Toiduametil võimalik asutusesiseselt määrata, keda volitada neid ülesandeid täitma.

Kuna maavanemate institutsioon kaotatakse, tuleb töö ümber korraldada ka Veterinaar- ja Toiduameti kohalikes asutustes. Seni kehtiva loomatauditõrje seaduse kohaselt teeb Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juht karantiini kehtestamiseks ning taudipunkti ümber ohustatud ja järelevalvetsooni kehtestamise ettepaneku maavanemale, kes need kehtestab. Kuna maavanemaid reformi tulemusena alles ei jää, ei saa maavanem enam neid ülesandeid ka täita, seepärast eelnõu kohaselt on see ülesanne edaspidi Veterinaar- ja Toiduameti peadirektori pädevuses.

Teiseks muudetakse sätteid, mis reguleerivad Veterinaar- ja Toiduameti kohalike asutuste tööd. Kehtivates määrustes on väga palju ülesandeid pandud kas Veterinaar- ja Toiduameti kohalikule asutusele või kohaliku asutuse juhile. Kuna sisuliselt on Veterinaar- ja Toiduameti kohalikud asutused Veterinaar- ja Toiduameti struktuuriüksused, siis muudetakse määruseid selliselt, et praegused Veterinaar- ja Toiduameti kohalike asutuste või nende juhtide ülesanded pannakse enamasti Veterinaar- ja Toiduametile või mõnel juhul ka Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorile.

Tulevikus kavandatakse Veterinaar- ja Toiduameti kohalikud asutused ümber korraldada Veterinaar- ja Toiduameti struktuuriüksusteks sarnaselt teiste ministeeriumi valitsemisalas olevate valitsusasutustega ning sel juhul ei ole muudetavate määruste sõnastus enam selle takistuseks.

Eelnõuga täpsustatakse neid isikuid, keda veterinaarkorralduse seaduse § 34 lõike 3 alusel volitatud laboratoorium peab teatamiskohustusliku loomataudi diagnoosimisest teavitama. Edaspidi tuleb sellest teavitada Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorit.

Maavanema institutsiooni välja jätmisega valitsusasutuste loetelust tehakse asjakohased muudatused Veterinaar- ja Toiduameti põhimääruses ning tema kohalike asutuste põhimäärustes. Kehtivate põhimääruste kohaselt nimetab Veterinaar- ja Toiduameti kohaliku asutuse juhataja ametisse ja vabastab ametist Veterinaar- ja Toiduameti peadirektor kooskõlastatult valdkonna eest vastutava ministri ja maavanemaga. Arvestades eeltoodut, tehakse muudatus eelnõu §-s 23 Veterinaar- ja Toiduameti põhimääruses ning eelnõu §-des 24–38 Veterinaar- ja Toiduameti kohalike asutuste põhimääruses ning edaspidi kooskõlastatakse kohaliku asutuse juhataja ametisse nimetamine üksnes valdkonna eest vastutava ministriga.

Paragrahvis 39 sätestatakse jõustumisnorm. Määrus jõustub 1. jaanuaril 2018. aastal samal ajal maavalitsuste tegevuse lõpetamisest tuleneva Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadusega.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusaktidega.

4. Eelnõu mõjud

Mõju majandusele.

Sihtrühm: loomatauditõrjega seotud isikud, sealhulgas loomapidajad

Maavalitsuste reformiga seoses ei kooskõlastata edaspidi teatud tauditõrjega seotud otsuseid maavanemaga. Sellega seoses kiireneb otsuste tegemine. Loomatauditõrjega seotud isikute, sealhulgas loomapidajate halduskoormus ei tõuse. Loomapidajaid muudatus ei mõjuta, sest loomapidamisega seoses puudub neil nagunii kokkupuude maavanema või maavalitsuse esindajatega.

Mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele, kuludele ja tuludele

Sihtrühm: Veterinaar- ja Toiduamet

Taudiohu, -kahtluse ja -puhkemise tõttu karantiini ning ohustatud tsooni ja järelvalvetsooni kehtestamise ja lõpetamise õigus läheb maavanemalt üle Veterinaar- ja Toiduameti peadirektorile. Sellega seoses väheneb veidi valitsemisasutuste töökoormus ja otsustusprotsess muutub kiiremaks. Avaliku sektori kulud ei suurene. Veterinaar- ja Toiduameti struktuuri korrastamise kaudu on võimalik saavutada paindlikum ja operatiivsem koostöö teiste riigiasutustega. Veterinaar- ja Toiduameti koostöö kohalike omavalitsustega maavalitsuste kaotamise tõttu ei muutu.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulutusi riigieelarve vahenditest. Samuti ei kaasne määruse rakendamisega eeldatavaid tulusid. Veterinaar- ja Toiduameti struktuuri korrastamise kaudu on võimalik saavutada paindlikum ja operatiivsem koostöö teiste riigiasutustega.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2018. aastal samal ajal maavalitsuste tegevuse lõpetamisest tuleneva Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadusega.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise süsteemis EIS kooskõlastamiseks Justiitsministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Siseministeeriumile ja Sotsiaalministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Veterinaar- ja Toiduametile.